

آناتومی فیلم

برنارد اف. دیک

ترجمه‌ی حمیدرضا احمدی لاری

www.ketab.ir

نشر ساقی، ۱۸۴/۱۱۷

دیگ، برنارد اف. F Diak, Bernard

آناتومی فیلم / برنارد اف. دیگ ترجمه ی حمیدرضا احمدی لاری

- تهران: ساقی، چاپ اول: ۱۳۹۱، ۶۹۶ ص، مصور.

ISBN 978-600-6128-19-1 ۱۳۰۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فيها.

این کتاب ترجمه ی بخش دوم کتاب زیر است:

Anatomy of Film, Sixth Edition, 2010 C

۱. سینما ۲. احمدی لاری، حمید ۱۳۳۱-، مترجم

۷۹۱/۲۳

PN1999/A49

۳۳۸۷۴۲

کتابشناسی ملی

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Anatomy of Film - Fourth Edition
Bernard F. Dick
2002 by Bedford/St. Martin's

همراه با اضافات:

Anatomy of Film - Sixth Edition
B. F. Dick
2010 by Bedford/St. Martin's

آناتومی فیلم
برنارد اف. دیک
مترجم: حمیدرضا احمدی لاری
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱، شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه
ویراستار: آذین محمدزاده
طراح جلد: ایمان نوری نجفی
تفصیلات: چاپ جلد و متن: پایدار
تعداد صفحات: ۲۸۸، قیمت: ۹۷۸۰۰۰، ۱۳۰۰۰۰ ریال
حقوق چاپ و تیر برای نشر مانی محفوظ است. تلفن: ۸۸۸۰۹۷۲۸

۱۷	فصل اول: فیلم، سینما یا مووی؛ شناخت رسانه
۲۰	تنوع رسانه
۲۴	تولید فیلم داستانی
۲۵	فیلم داستانی
۲۹	مناسبات زمان و مکان
۳۱	زمان فیلم سینمایی
۳۳	تاریخ فیلم داستانی و فیلم مستند
۴۲	میزانسن
۵۳	فصل دوم: گرافیک و صدا
۵۵	گرافیک
۵۵	لوگو
۵۸	عناوین اصلی، عنوان بندی روی ماجرا، و عنوان بندی پایان
۶۷	عبارت های شروع و عبارت های پایان فیلم
۷۰	میان نوشته
۷۳	زیرنویس
۷۴	دیگر اشکال کاربرد حروف نوشتاری
۷۶	صدا
۷۸	صدای واقعی و صدای تفسیری
۷۹	صدای همگام و صدای ناهمگام
۸۱	هم پوشانی یا تداخل صدا
۸۳	صدای خارج از تصویر
۸۵	راوی اول شخص
۸۸	راوی دانای کل
۸۹	دیگر اشکال صدای خارج از تصویر
۹۲	صدای ذهنی
۹۳	صدای مکرر
۹۴	صدای منجی
۹۹	فصل سوم: فیلم، مکان و تصویر
۱۰۱	اندازه ی نما
۱۰۲	نماهای دور، نماهای نزدیک

۱۰۴	نمای سربالا و نمای سرب پایین
۱۰۶	دوربین ذهنی
۱۱۱	نما به عنوان بخشی از کل
۱۱۲	قاب بندی نما
۱۲۴	نمای متحرک
۱۲۹	زوم و انجناد تصویر
۱۳۱	ترکیب نماها: سکانس یا صحنه
۱۳۳	سکانس خطی
۱۳۵	سکانس تداعی کننده
۱۳۷	سکانس مونتاژ
۱۳۸	از نما به نما
۱۳۸	برش
۱۴۰	انتقالات تصویری
۱۴۱	فید
۱۴۳	دیزالو
۱۴۵	دیزالو شکلی
۱۴۶	روپش (وایپ)
۱۴۷	نمای عنبریه ای (آیریس)
۱۵۱	سرهم کردن نماها
۱۵۲	تئوری مونتاژ آیزنشتاین
۱۵۴	تدوین تداومی
۱۵۴	ضرباهنگ
۱۵۵	زمان
۱۵۶	مکان
۱۵۷	حال و هوا و رنگ مایه
۱۵۷	مضمون
۱۵۷	نقش تدوینگر
۱۵۹	رنگ تصویر
۱۵۹	فیلم سیاه و سفید
۱۶۲	فیلم رنگی

۱۷۰	رنگ افزایی
۱۷۲	نورپردازی تصویر
۱۷۶	جلوه‌های ویژه، جلوه‌های بصری
۱۸۷	فصل چهارم: گونه‌های فیلم
۱۹۲	گونه‌ی موزیکال
۲۰۳	گونه‌ی وسترن
۲۱۵	گونه‌ی جنایی
۲۱۹	سینمای سیاه
۲۲۴	سینمای جنگی
۲۲۹	کمدی اسکریال
۲۳۳	انواع دیگر کمدی
۲۴۲	سینمای انعکاسی
۲۴۹	سینمای زنان
۲۵۶	سینمای وحشت
۲۶۳	سینمای علمی خیالی
۲۷۷	فصل پنجم: فرامتن فیلم
۲۸۲	تداعی معانی اسطوره‌ای
۲۸۲	ماهیت اسطوره
۲۸۵	اسطوره‌ی دگردیسی در «آدم‌های گربه‌ای»
۲۸۶	اسطوره‌ی منجی در «شین»
۲۸۶	شین به عنوان مسیح
۲۸۹	شین به مثابه‌ی آپولو - هرکول
۲۹۰	شین به عنوان شوالیه‌ی ماجراجو
۲۹۱	جنگ دنیاها در «ماتریکس»
۲۹۳	تداعی معانی بصری یا شمایی
۲۹۴	همفری بوگارت به عنوان شمایی سینمایی در «سیرای مرتفع»
۲۹۷	آل پاچینو با چهره‌ی مسیحایی در «سریکو»
۲۹۷	جک نیکلسون و لوئیز فلجر در «پرواز بر فراز آشیانه‌ی فاخته»
۳۰۰	باربارا استانویک به عنوان مارلنه دیتریش در «غرامت مضاعف»
۳۰۲	تداعی معانی عقلی

۳۰۲	القای تاریخ
۳۰۵	القای تاریخ فیلم
۳۰۹	بازسازی دوباره‌ی فیلم‌ها: «منازه‌ی گوشه‌ی خیابان»...
۳۱۷	تداعی معانی موسیقایی
۳۳۱	فصل ششم: کارگردان فیلم
۳۳۴	نظریه‌ی مؤلف
۳۳۴	آغاز نظریه‌ی مؤلف
۳۳۷	مباحثات مربوط به تنوری مؤلف
۳۴۰	اشکال مختلف همکاری در فرایند فیلم‌سازی
۳۴۴	تنوع
۳۴۸	تکرار
۳۴۹	صنعت تضمین با استیال (ارجاع به قبل)
۳۵۲	وام گرفتن از دیگران
۳۵۳	مصاحبه‌ای با بیلی وایلد
۳۶۶	مصاحبه‌ای با آلن آلتا
۳۷۷	توصیه‌های سه فیلم‌ساز دوباره‌ی فیلم‌سازی
۳۷۸	ادوارد دیمنتریک
۳۸۱	سیدنی لومت
۳۸۵	دیوید ممت
۳۹۳	فصل هفتم: سینما و ادبیات
۳۹۶	ارجاع به گذشته (فلاش‌بک)
۳۹۸	ارجاع به آینده (فلاش‌فوروارد)
۴۰۰	زاویه‌ی دید
۴۰۱	راوی دانای‌کل
۴۰۲	مؤلف تلویحی (من ثانوی مؤلف)
۴۰۴	فیلم اقتباسی
۴۰۶	وفاداری نسبت به کلمات یا روح اثر؟
۴۱۳	اقتباس از رمان
۴۱۳	اقتباس سینمایی از جین آستین
۴۲۶	اقتباس سینمایی از ویرجینیا وولف

۴۴۰	اقتباس از نمایشنامه
۴۴۳	اقتباس از داستان کوتاه
۴۵۶	ماهیت فیلمنامه‌نویسی
۴۶۹	فصل هشتم: فیلم چیست؟
۴۷۳	کازابلانکا
۴۷۵	پدرخوانده: قیمت دوم
۴۷۷	کار خشت‌کین
۴۸۳	ببرخیزان، ازدهای پنهان
۴۸۹	مسافر پنهان
۵۰۰	هزارتوی پان
۵۰۶	نمایش ترومن
۵۱۵	فصل نهم: نقد فیلم؛ تئوری و عمل
۵۱۸	تاریخ نقد فیلم
۵۱۸	منتقدان روس
۵۱۹	نویسندگان دستور زبان
۵۲۰	مدافعان هنر سینما
۵۲۱	واقع‌گرایان
۵۲۸	طرفداران نظریه‌ی مؤلف
۵۲۹	اسطوره‌پردازان
۵۳۱	نشانه‌شناسان
۵۳۹	نقد فمینیستی
۵۴۵	نقد ایدئولوژیک
۵۴۸	تئوری درک و دریافت
۵۵۰	نویسندگان ستون‌های سینمایی
۵۵۸	نقد عملی
۵۵۸	مورخ سینما
۵۶۱	مؤلف‌گرا
۵۶۳	منتقد اسطوره‌گرا
۵۶۵	مورخ جامعه‌نگر
۵۶۷	توصیه‌هایی در نقد فیلم

مقدمه

وقتی در سال ۱۹۷۶ متن اولین چاپ کتاب آنا تومی فیلم را می‌نوشتیم، اصلاً فکر نمی‌کردم کتاب در سال ۲۰۰۹ به چاپ ششم برسد. پس از چاپ اول متوجه شدم تغییرات دائمی این رسانه‌ی در حال تغییر باید به نوعی در چاپ‌های بعدی انعکاس پیدا کند تا نیازهای دانشجویان گوناگونی که نسل به نسل ذوق و سلیقه‌ی متفاوتی پیدا می‌کنند در آن برآورده شود. اما با وجود این تغییرات، هدف اصلی کتاب همچنان همان است که بود: تجزیه و تحلیل آثار کلاسیک و مدرن سینمایی از طریق متنی موجز، روشن و خوشایند، تا درک و شناخت انتقادی درست‌تری از سینما به دانشجویان این حوزه عرضه کند. این اثر، فیلم را به عنوان متنی ارائه می‌کند که آن را باید مثل هر متن دیگری خواند. این کتاب می‌خواهد به دانشجوی سینما کمک کند که با شناخت عناصر تشکیل‌دهنده‌ی ساختار فیلم، به تفسیر آن بپردازد.

چاپ ششم آنا تومی فیلم در عین حفظ عناصر و اجزایی که کتاب را طی حدود یک‌چهارم قرن تبدیل به متن آموزشی کارآمدی کرده، مطالب تازه‌ای هم دارد که آن را برای دانشجوی امروز کاربردی‌تر می‌کند.

این عناصر و اجزا عبارت‌اند از:

پایه‌های مستحکمی از اصول و قواعد بیان سینمایی. برای شناساندن گام به گام و تدریجی سینما به دانشجویان، با مطالب پایه‌ای آغاز کرده‌ام و به تدریج به مباحث پیچیده‌تری مثل ژانر، فرامتن، نظریه‌ی مؤلف، تحلیل فیلم، و سرانجام تئوری و نقد فیلم پرداخته‌ام.

نمونه‌های غنی از آثار گذشته و حال. سعی کرده‌ام توازنی که در چاپ نخست میان آثار گذشته و حال وجود داشت را همچنان حفظ کنم. برای ارائه‌ی آثار گذشته و حال به شکل یک فرایند بی‌وقفه، گاه از نمونه‌ای قدیمی مثل هفت عروس برای هفت برادر، در تحلیل آثار متأخری مثل دختران رؤیایی^۱ (۲۰۰۶) یا سوینی تاد^۲ (۲۰۰۷) استفاده کرده‌ام.

پوشش پرده و عمیق ژانرها. طراحی فصل پنجم کتاب با این هدف صورت گرفته که فهم گسترده و عمیق از ژانرهای مهم سینمایی — از جمله ژانرهای موزیکال، وسترن، جنایی، سینمای نوآر، جنگی، کمدی، سینمای زنان، ژانر وحشت و سینمای علمی‌خیالی — به دانشجویان ببخشد.

نثر ساده و قابل فهم. کتاب با ارائه‌ی نثری ساده، و اجتناب از کاربرد زبان تخصصی، مخاطب عام و گسترده را هدف خود گرفته است.

در پاسخ به تغییرات دائمی رسانه، چاپ جدید آناتومی فیلم با مطالب جدیدی همراه است. از جمله:

مطالب جدیدی در کمک به مطالعه و یادگیری. برای کمک به دانشجویان در فهم درست‌تر مفاهیم اصلی سینما، در این چاپ، اصطلاحات مهم را در سرتاسر متن مشخص کرده‌ام، و در پایان هر فصل، فشرده‌ای از مطالب آن را آورده‌ام، و با افزودن ضمیمه جدید، کتاب را کارآمدتر کرده‌ام.

بخش تازه‌ای با موضوع نوشتن درباره‌ی فیلم. چاپ اخیر، توصیه‌ها و راهنمایی‌های مفیدی درباره‌ی فرایند نگارش — از تماشای فیلم تا تحلیل و تجدید نظر — ارائه می‌کند. این مبحث برای نمایش شیوه‌های مختلفی که یک فیلم می‌تواند به آن متوسل شود، با تحلیل مقالات دانشجویان درباره‌ی فیلم روانی^۱ هیچکاک، و نمایش نقاط قوت و ضعف آن‌ها، نمونه‌ای از نثر نگارش درباره‌ی فیلم ارائه می‌کند. از آن‌جا که مستند ساختن مطالب، اهمیت عمده‌ای در آثار مکتوب دانشجویان دارد، تفاوت میان سه روش مختلف نقل قول (یعنی روش شیکاگو^۲)، روش انجمن آمریکایی زبان‌شناسی^۳ و روش انجمن زبان‌های مدرن^۴ را نیز شرح داده‌ام.

توجه بیشتر به شاخه‌های پیشرو در نحوه‌ی تماشای فیلم. برای کمک به فهم درست‌تر این نکته که تکنیک‌های جدید تماشای فیلم چه اثری بر تجربه‌ی فیلم دیدن می‌گذارند، به اشکال جدید نمایش دیجیتال فیلم (و نیز مطالب بیشتری درباره‌ی فیلم‌سازی دیجیتال) و DVD و پیدایش یوتیوب^۵ و دیگر اشکال نمایش آنلاین فیلم هم پرداخته‌ام.

ارائه‌ی نمونه‌های روزآمد از مطالب نوشتاری و آثار هنری. چاپ اخیر، مطالب جدید و تصاویر تازه‌ای از فیلم‌های کلاسیک معاصر ارائه می‌کند: فیلم‌های جدیدی که چاپ جدید به آن‌ها پرداخته عبارت‌اند از جایی برای قدیمی‌ها نیست^۱ (۲۰۰۷)، کوهستان بروکبک^۲ (۲۰۰۵)، میس سان‌شاین کوچولو^۳ (۲۰۰۶)، پیشخدمت^۴ (۲۰۰۷)؛ غرور و تعصب^۵ (هر دو نسخه‌ی ۱۹۴۰ و ۲۰۰۵)، پنهان^۶ (۲۰۰۵)، هزارتوی پان^۷ (۲۰۰۶) و مسافر^۸ (۱۹۷۵). تصاویر جدیدی نیز از فیلم‌های متنوعی از قبیل سارا باند^۹ (۲۰۰۳) اثر اینگمار برگمان، ماجرا^{۱۰} (۱۹۶۰) اثر آنتونیونی، آلیس و مارتین^{۱۱} (۱۹۹۸) و چوپان خوب^{۱۲} (۲۰۰۶) و غیره به کتاب افزوده‌ام.

www.ketab.ir

1. Seven Brides for Seven Brothers (1954)
2. Dreamgirls (2006)
3. Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street (2007)
4. Psycho (1960)
5. The Chicago Manual of Style
6. The Modern Language Association of America (MLA Style Manual and Guide to Scholarly Publishing)
7. The American Psychological Association (APA) Style
8. YouTube

9. No Country for Old Men (2007)
10. Brokeback Mountain (2005)
11. Little Miss Sunshine (2006)
12. Waitress (2007)
13. Pride and Prejudice (1940 & 2005)
14. Caché (Hidden) (2005)
15. Pan's Labyrinth (2006)
16. The Passenger (1975)
17. Saraband (TV 2003)
18. L'Avventura (1960)
19. Alice and Martin (1998)
20. The Good Shepherd (2006)